

V e t e r.

Iz poskusa d) izpoznamo: Ako je zraven plasti zraka druga a mrzleja, teče zrak od zgorej iz toplejega prostora v mrzleji in od spodej iz mrzlejšega v topleji prostor. Na ta način postane tudi veter. Zrak nij na vseh krajih zemlje jednako topel, zato se vedno giba. Veter nij nič drugega, kakor gibanje zraka. Vetrove imenujemo po stranéh svetá, od katerih vlečejo; ako veter pride od vzhoda, ga imenujemo vzhodnjak; veter, ki vleče od juga, imenujemo južni veter ali jug. Kateri veter imenujemo sever, zahodnjak, jugoizhodnjak, jugozahodnjak, severovzhodnjak, severozahodnjak? — (Dalje prih.)

Slovnica v „Začetnici“ in „Drugem berilu“.

(Dalje.)

Besedne družine (skupine).

V §. 11 se izpeljujejo iz pis in sestavljajo razne besede, temu sledite dve podobni nalogi.

Takšne naloge so jako primerne in svoj namen tudi navadno z lepim uspehom dosežajo.

Tudi naslednjemu paragrafu, kjer se privaja ločitev podobno se glasečih besed, se praktično-koristna stran ne more odrehati.

Odderek: „Oblikoslovje in sklanja“ obseza 56 paragrafov, kateri se začno zopet od konca šteti; sačenja se z golim stavkom, in sicer obravnava ponovilo o glavnih delih stavka, o pisavi lastnik imen i. t. d.

V §. 2. obravnave golega stavka se navaja izgled: Človek obrača, Bog oberne. — Svojemu namenu bi tu bolje služili edino le prosti, goli stavki.

Teže kakor ravno omenjeni izgled pa se opravičuje vevni stavek, kateri tukaj nastopa. Iz pedagogičnega stališča bi se menda moral poprej priučiti glagolov vevni naklon, predno se sploh more kak vevni stavek temeljito obravnavati; a predno se vevnik glagolov sme in more obravnavati, je treba v obče glagol spoznati in o spregi njegovi že tudi kak pojem imeti. Tudi o ločilu, klicaji dosedaj ni bilo še govora. — Iz kakega stališča naj se to zagovarja? Zakaj se pogrešajo pojasnila o njega rabi?

Mislečega učenca, ki je vsej dosedanjej obravnavi pazljivo sledil in jo tudi razumél, morejo in morajo ti vevni stavki in njih ločila le motiti in begati, ker o vseh teh obravnavah kakor spoznava glagola, sprega glagolova in v tej — vevni naklon, ki so brezpogojno potrebne pred obravnavo vevnih stavkov, o vseh teh toraj, ki so na vsak način podlaga vevnim stavkom, v dosedanjej obravnavi ni bilo niti govora.

Misel, da bi otroci vevne stavke že iz vsakdanjega govora spoznali in umeli, je neopravičena in kaže nekako dovoljnost s polovičnimi uspehi podučevanja, kar je pa pedagogičnemu načelu: „Podučuj temeljito!“ v ostrem nasprotju. — Vsaka taka domneva (Voraussetzung), ker ni utemeljena, je naj menj rečeno, pedagogična motitev. (Dalje prih.)

Dopisi in novice.

Iz seje c. k. dež. šl. sveta dne 11. marcija 1880.

Sklepalo se je, kako se ima odgovoriti šolski občini, ki je plačala svoj dolg normalnemu šolskemu zavodu a sedaj tirja nekaj povračila, in dotično pismo (akt) napotuje se predlogom na stvar ozirajočim kranjskemu deželnemu odboru. — Prošnje za oproščenje šolnine iz srednjih šol se razrešujejo. — Učitelj na realki se imenuje sè stalnim. — Prošnja vdove meščanskega učitelja za postavno odpravnino (Abfertigung) se sprejme. — Stalno se umeščajo jeden nadučitelj, dva učitelja in dekliska učiteljica. — Prošnja samostanskega predstojništva, da napravite dve kandidatini učiteljski izpit za splošne ljudske šole, predlaga se na višje mesto. — Sklepa se, da se ima poročilo ravnateljstva c. k. učiteljsišča, kar se tiče uravnave moškega in ženskega učiteljsišča zastran teoretičnega in praktičnega izobraževanja gojencev za ljudske šole sè slovenskim poučnim jezikom, predlagati na višje mesto. — Razrešujejo se pritožbe čez kazni zarad šolskih zamud, potem tudi prošnje za nagrado in denarno pripomoč.

— Dne 24. marcija 1880. — Posvetovanje je bilo o troškovniku za aktivne plače ljudskih učiteljev za l. 1881, ki se imajo plačati iz normalnega šolskega zaklada, in to se ima naznaniti kranjskemu deželnemu odboru, da dene to v predštev pri normalnem šl. zakladu.

Razsojena je bila pritožba kranjskega deželnega odbora, ki je ugovarjal razzodbi c. k. okraj. šl. sveta, kar se tiče stanarine nekemu nadučitelju.

Dva učenca sta bila po nasvetu ravnateljstev na učiteljsiških šolnine oproščena.

Priterdi se c. k. učiteljsišču v Ljubljani, ki je nekoga izključilo (lokalno) dvema pa vzelo državni štipendiji.

Gojencem na učiteljsiških so državne štipendije ali zvišali ali na novo podelili, in učencem na pripravnici so dali državne podpore.

Dva ljudska učitelja sta bila stalno umeščena.

Razreševale so se tudi pritožbe o kaznih zarad šolskih zamud; potem tudi prošnje zarad nagrade in denarne pripomoči.

Pri tej seji se je poslovil c. k. deželni predsednik, ki je odšel v Berno za c. k. namestnika; sklenilo se je dalje poslati »Slov. Narodu« popravek, ki je pisal dne 18. marcija št. 64 nekaj o seji dež. sl. sveta 11. marcija; imenoval je namreč poročilo ravnateljstva o slov. jeziku na učiteljsiških napöten po besedah nekoga uda dež. šl. sveta »eine noch nicht vorgekommene Entstellung der Wahrheit«. »Slov. Narod« je tudi prinesel ta popravek. — No, tudi slavni gospodje preklicujejo tu in tam svoje izjave.

Slovinci, ustanovimo si napredovalne šole za našo mladino. »Slov. Narod«. Podlaga slovenskemu narodu so slovenski kmetje. — Bogatstvo mest in trgov je odvisno od blagostanja kmetov. Slabo stanje avstrijskih mest izvira večidel iz revščine na kmetih in se ne bo prej zboljšalo, kakor da postane